

Waar staan we na de evaluatie
van 10 jaar politiehervorming?

Prof. W. Bruggeman

Basis voor deze presentatie

- Rapport 10 jaar politiehervorming
- Verslagen comité P, AIGP, Rekenhof ..
- De parlementaire onderzoekscommissie terroristische aanslagen van 22 maart 2016
- Evaluatie KIV en NVP
- Art. 45 van de optimalisatiewet (wet van 16 maart 2014)
'Een evaluatie van de werking van de federale politie, en in het bijzonder van de doeltreffendheid van de organisatie van de gedeconcentreerde directies van bestuurlijke en gerechtelijke politie, zal door de federale politieraad worden uitgevoerd tijdens het tweede semester van 2018.'

Navolgende belangrijke ingrepen

- Optimalisatie van de federale politie (2014)
- Actieplan kerntaken van de politie (2017-2018)
- KIV en NVP 2016-2019

Conclusies evaluatie 10 jaar politieherforming geactualiseerd

Sterkte van de politieherforming:

- Federale en lokale politie zien zichzelf (?) en worden gezien als één geheel, *maar (volgens B. Deruyver) ongelijke dynamiek federale en lokale politie*
- Gemeenschappelijk concept politiezorg
- Voldoende capaciteit (?: deficits vooral bij de federale politie, achterhaalde KUL norm ..)
- (Redelijk goede) wisselwerking tussen de componenten van de geïntegreerde politie EN de informatiedoorstroming is duidelijk verbeterd (?)
- De beheers-, gezags- en overlegorganen en het werken met meerjarenplannen heeft gezorgd voor een meer planmatig fenomeengericht denken en handelen
- Er voor verschillende doelstellingen goede resultaten zijn geboekt

Aandacht- en verbeterpunten

- **Nood aan lange termijn visie** (ondertussen visie 2025)
- **Naar een geïntegreerde beleidscyclus** (zie laatste beslissingen KIV/NVP, maar te weinig inbreng vanuit lokale politie)
- **Geïntegreerde werking**
Steun aan lokale politiezones (volgens B. Deruyver: federale als gatenvuller is geen optie)
Interne verschotting en verzuiling
- **Statuut moderniseren**
- **Financiering federale politie en in het bijzonder logistiek en ICT**
- **Geïntegreerde werking: AIK, inbedding gedeconcentreerde diensten**
- **Wijkpolitie blijft zorg**
- **Politiestructuur behouden + rationaliseren** (ondertussen optimalisatie federale politie)
Aanpassen aan gerechtelijke structuur
Fusies en associaties lokale politie aanmoedigen

- Rekrutering en selectie (integriteit van de kandidaten, doorlooptijd selectieproces)
- Opleiding + pleidooi voor onderwijsraad
- Rationaliseren HYCAP en professionaliseren bewaking en beveiligingsopdrachten (ondertussen DAB)
- Grenscontrole en internationale samenwerking
- Bureaucratie
- Interne verschotting en verzuiling
- Mexicaans leger
- Mandaatfuncties (te beperken tot twee periodes) en opdrachtbrieven
- Instituut/huis voor leiderschap
- Beter samenwerking inspectie en controle diensten

Financiële situatie

- Situatie fedpol: dramatisch (cfr. supra)
- Situatie lokpol:
  - Personeelskost 85% : proportioneel te hoog
  - Nood aan financieringswet
  - Geen projectmatig besteden van budgetten, behalve middelen verkeersveiligheidsfonds maar is aandachtspunt

- Financieringswet “mission impossible”
- Gemeentelijke dotatie en federale dotatie onder druk
- Opbrengst verkeersveiligheidsfonds integreren
- Economics of policing invoeren

Informatiehuishouding, ICT, communicatie en dispatching

- ICT : blijft één grote lijdensweg
Nood aan nieuwe dynamiek: i-police?
- Astrid
Dekking- en datatransmissieproblemen
Blijven onderhandelen met Astrid?
- CIC
Middelen, kwaliteit
- Dienstverlening AIK
KB SICAD, werking, één locatie

Recherche

- Lok. recherche: substantiële kwantitatieve en kwalitatieve injectie
- Fed. recherche
  - Nood aan meer capaciteit + specifieke vaardigheden
  - Bijzondere eenheden CGSU, CDGEFID, FCCU ernstig tekort
- Gereserveerde onderzoekscapaciteit: systeem moet geoptimaliseerd worden (zie POC)
- Recherchemanagement: effectieve tool; OR blijft stoorzender
- Taakverdeling fedpol – lokpol: nood aan verfijning en soepelheid; OR vaak stoorzender
- Techn. en wetensch. politie: nood aan meer middelen + goede afspraken federaal/lokaal

De parlementaire onderzoekscommissie terroristische aanslagen

- Noodplanning
- Slachtofferhulp
- Veiligheidsarchitectuur
- Radicalisering

Noodhulp

- Onvoldoende geoefende plannen
- Geen leiding Zaventem
- Astrid netwerk plat
- Chaotische communicatie beslissingen naar terrein
- Politie leidt bij terreuraanslagen (nu nieuw KB 1 mei 2016)

Beleidsopties

- Regel-besitas, info-besitas, over juridisering, verzuiling en verschotting
- Balans politiewerking: beveiligen en onderzoeken terro versus wijkwerking, onderzoeken andere fenomenen

Beleid en plannen

- Complex + illustratie regelbesitas + nood aan meer coherente regelgeving (oppassen voor beperken tot tijdelijke fenomenen, vb.FTF)
- Samenhang tussen verschillende componenten moet rationeler en beter
- Plannen integreren en actualiseren (vb. KIV, NVP, actieplannen ...)
- Rationaliseren werkgroepen

- Nood aan geïntegreerde en duurzame initiatieven + meer aandacht nodig voor preventie
- Nieuwe plannen moet samengaan met inrichten middelen en capaciteit, met bijzondere aandacht voor steun door federale politie, de gerechtelijke politie en een reserve die naam waardig
- Aanmoedigen schaalvergroting om basisfunctionaliteiten te kunnen blijven verzekeren

Beeldvorming, dreigingsanalyse en veiligheidsmaatregelen

- Compartmentalisering, schotten en verzuilde besluitvorming moeten bijgestuurd worden
- NTF/LTF/LIVC verbeteren en het creëren van een wettelijke verankering van de interactie NTF, LTF en LIVC
- Wegwerken overdreven aantal coördinatie- en overleg-fora
- Niet beperken initiatieven tot FTF's
- Beeldvorming moet geprofessionaliseerd en meer coherent ingericht worden
- Nood aan harmoniseren en professionaliseren van criteria en methoden voor risico-inschatting

Beveiligingsmaatregelen

- Beveiligingsmaatregelen standardiseren (picklists binnen bepaalde vorken) met behoud van mogelijkheid voor situationele aanpak en flexibiliteit + technische mogelijkheden beter benutten + samenwerking met militairen verbeteren

Informatiehuishouding

- Individuele, systemische, organisatorische en beleidsingrepen nodig

Nood aan globale visie en strategie, eenvoud en coherentie

Coördinatie, info- en rechermanagement + beleids- en beslissingsarchitectuur moeten beter, met sterkere coördinerende rol voor CCIV, eenheid van commando

Het moet duidelijk zijn wie wat doet en wie instaat voor (meer) samenhang!

Cultuuromslag: van 'need to know' naar 'need to share' + uitbouwen van vroegtijdige informatiepositie en beter exploiteren informatie, ook met gevangenen, justitiehuizen ...

- Wet- en regelgeving

Eén globale wet voor alle gegevensbanken (nu op basis van art. 44 ook voor niet politiediensten)

Kruispuntbank

COC moet actiever blijven toezien (aanpak niet geregistreerde en niet geautoriseerde databanken)

Nood aan verduidelijking: geclassificeerde informatie, versoepelen art. 29 Sv en art. 19/1 wet 30 november 1998 (vermijden over juridisering) + voorafgaand overleg VSSE/ADIV en parket

Nood aan gemeenschappelijk definities in wetten, omzendbrieven en andere officiële documenten

- Kwaliteit PV's (art. 35 en 25) en RIR's/RAR's + omzetten RIR/RAR naar één politieverlag + nood systematisch en beter contextualiseren
- De ondertussen weggewerkte achterstand internationale seiningen
Achterstand nationale signaleringen en meldingen (vb vrijlating onder voorwaarden)
- Naar een inval- en coördinatiepunt bij politie (DJO, DJA, CGI)
- Personeel: onvoldoende bekwaam personeel (taal, scholing, technische vaardigheden
Betere screening personeel
Aandacht voor personeel met allochtone achtergrond
Versterken capaciteit gerechtelijke politie en betere distributie en attributie van capaciteit.
Bannen van elke vorm van racisme binnen de diensten
- Informatie en bijhorende werkprocessen
Informatie, ook fragmentarisch, beter exploiteren + verbeteren feedback
Standaardisering (vb PV van contextualisering), kwaliteitsverbetering, verbetering informatieprocessen, actievere monitoring en samenwerking tussen de diensten (overdreven scheidingslijnen)
- Beter en meer gecoördineerd exploiteren van sociale media

- Gegevensbanken
Wettelijke basis, optimaliseren en verminderen spreiding, gedeelde gegevensbanken beperken en vervangen door **KRUISPUNTBANK**
ANG is ruggengraat binnen de politie
Gemeenschappelijke gegevensbank voor ALLE terroristische misdrijven + flagging systeem
- De structurele samenwerking binnen de geïntegreerde politie herstellen en verbeteren (te weinig geïntegreerde politie)
Overdreven verzelfstandiging mandaathouders aanpakken
Vermijden dat overheid in de plaats moet treden van politieoverheden
Betere centrale sturing binnen de gerechtelijke politie + betere dispatching
alle 14 FGP's en vijf gespecialiseerde FGP's (met één intelligence systeem)
Interne coördinatie tussen de diensten verbeteren (vb FAST en andere diensten)

- De informatiehuishouding binnen de NTF, LTF en LIVC optimaliseren (+ gedeeld beroepsgeheim)
De AIK's (SICAD) moeten kwalitatief en kwantitatief geoptimaliseerd worden. **Nog steeds geen KB**
Lokale korpsen sterker betrekken
- Verbeteren identificatie en biometrische toepassingen (alle terroristen gebruikten meerdere aliases)

Opsporing en vervolging

- Versterking van de federale politie
- Een modern human resource management (statuut, verloning, kennis en vaardigheden ...)
- Vereenvoudigen van de aankoopprocedures
- De federale politie als hiërarchische organisatie
  - Versterken positie CG
  - Dircom (het consensus model voorbij)
  - Justipol
  - Betere integratie van de werking van de gerechtelijke en de administratieve pijler
  - Afstappen van onderscheid gerechtelijke en administratieve informatie, met verwijzing naar evaluatie zoals voorzien in optimalisatiewet (2018)
  - Optimaliseren van de programmawerking
  - Specialisatie toelaten en organiseren
- (Re-)organisatie DJSOC op basis van 8 uitgangspunten (voor alle zware en georganiseerde criminaliteit) voor een betere coördinatie, beeldvorming en strategisch beleid

- De optimalisatie van en samenhang tussen de vijf gespecialiseerde FGP's en de andere FGP's en de lokale recherche
De 'joint intelligence centers' en 'joint decision centres'
- De speciale eenheden
- Een verantwoorde prioriteitenstelling op basis van een structureel beslissingskader
- De balans aanpak terrorisme en andere fenomenen

- Personeelstekort
  - Voorziene personeelsformatie (13.500) niet ingevuld
  - Vergrijzing
  - Personeelsstatuut belemmert Human Resources Management
  - Nood aan langetermijnvisie

Fed Pol

I. Hierarchische organisatie vereist

- Eenheid van leiding – duidelijke keten van bevel
- CG als hiërarchische chef gehele federale politie
- Cultuuromslag: grenzen aan consensusmodel
- Mandaatfunctie ≠ autonomie

II. Beheer: versterkte verantwoordelijkheid minister Justitie en college PG's

III. Homogene regeling verhouding centraal niveau en FGP's voor alle domeinen waarvoor centrale ondersteuning nodig is

Joint intelligence centres

- *Good practice* FGP Brussel
- Uitbreiden naar andere 4 gespecialiseerde FGP's
- Wekelijks overleg
  - Onder gezag federaal parket
  - Rechercheurs
  - VSSE
  - ADIV
  - OCAD
  - Zo nodig ook CFI

Joint decision centres

- 5 arrondissementen met gespecialiseerde FGP
- Nationale opschaling mogelijk
- Wekelijks overleg
  - Onder gezag federaal parket
  - Rechercheurs
  - VSSE en ADIV
  - OCAD
- Andere overheden of diensten ad hoc betrokken
  - Lokale parketten
  - Lokale politie

Bestuurlijk optreden

- Cultuur
- Informatie
- Beleid: verschotting, één politieverslag, LIVC's
- Beleid: beleidsarchitectuur, aanhouden niveau 3, Hycap (MFO-2 herzien), bestuurlijk handhaven (BIBOB)
- Structuren, schaalgrootte gemeenten en politiezones
- Wet- en regelgeving: rationaliseren, overkoepelende wet, informatiepositie burgemeesters (mede op basis van informatiefiche en -kaart), aanklampend optreden, toegang strafregister, informatie van nutsbedrijven
- Lineair systeem vervangen door circulaire benadering

- Lineair systeem vervangen door circulaire benadering
  - Inlichtingendiensten ► info voor strafrechtelijk onderzoek
  - Strafrechtelijk onderzoek ► exploitatie gegevens door inlichtingendiensten
- Richtlijnen vereist:
  - College PG's
  - Coördinatiecomité voor inlichting en veiligheid

Kerntakendeбат: 20 maatregelen

- Afbouw politie te paard
- Inrichten DAB
- Optimaliseren luchtsteun
- Tarieven waardenvervoer
- Inzet private bewaking
- Bekijken camerabeelden
- Elektronische handtekening
- Bijstand gerechtsdeurwaarders en notarissen
- Optimaliseren inzetten hondensteun
- Stopzetten opvorderingsbevelen bij stakingen

- Reduceren uitschrijven tf taps en videoverhoren
- Afhandelen PV verkeer
- Stopzetten verkeerseducatie federale politie
- Maximaal uitbesteden logistiek
- Studie HR processen
- Masterplan infrastructuur federale politie
- Stopzetten interne curatieve, arbeids- en controle geneeskunde
- Outsourcen postbedeling
- Outsourcen signaleren van incidenten op autosnelwegen
- Verkeersregeling luchthaven

Evaluatie 2018 federale politie

Fundamentele vragen

- Moet het model en de wetgeving bijgesteld worden?
- Problemen qua werking van de federale politie algemeen?
- De gedeconcentreerde diensten?

Op naar de evaluatie 20 jaar politiehervorming?

- Nood aan evaluatiemethodiek
- Wie is vragende partij?